

A lopakodó európai uniós centralizáció újabb fenyegetése.

*Az Energiapolitika 2000 Társulat állásfoglalása, a eujog.im.kormany.hu-n 2017. május 25-én közzétett, **Az Európai Bizottságot belső piaci ügyekkel összefüggésben vállalkozásoktól történő információkérésére feljogosító új uniós rendelet tervezettel kapcsolatban.***

A tervezet a szabályozás céljaként jelöli meg az „egységes belső piacra vonatkozó szabályok előkészítése érdekében” **bizonyítékok** (közvetlen) összegyűjtését, **elsősorban** kötelezettségszegési ügyekben. Az energetikai portfólió, az energiakosarat érintő döntések tagállami hatáskörbe tartozó, nemzeti szuverenitást érintő kompetenciák. Ezt a területet nemzeti szabályozáson keresztül, nemzeti hatóságok felügyeletével működteti a tagállam. Jelen szabályozás éppen ezt a szuverenitást igyekszik gyengíteni, feltörni akkor, amikor közvetlenül – a nemzeti hatóságoktól függetlenül, azokat megkerülve, formális határozattal kényszerítve, bírsággal és kényszerítő bírsággal fenyegetve még üzleti titkokat is figyelmen kívül hagyva robog át egy adott helyzet minősítésébe – azért, hogy úgymond szabályok előkészítése érdekében felhasználja. Az „elsősorban” szó valódi jelentése: hogy tetszőleges ügyekben.

Számunkra és más kisebb országok számára sem túl kedvező ez a kezdeményezés, ami már több, mint beavatkozás a nemzeti szuverén hatáskörbe – az értesítési mechanizmus ellenére. Egyrészt az üzenete valami nagyon rosszat sugall – legalábbis a villamos energia piacok esetében. Ha „*határon átnyúló, súlyos*” probléma miatt van erre a szabályozásra szükség, akkor ez az árampiacon azt jelenti, hogy a Bizottság készül egy több országra kiterjedő áramkimaradásra, ami indokolható a német megújuló politika negatív hatásainak kiterjedésével. Egy ilyen „*blackout*” esetén utólag már lehet vizsgálni, hogy ki volt a hibás (piaci-üzleti szempontból), de a valós okok máshol keresendők. A keresésnek pedig adottak a maga szakmai platformjai, akár a tagországok között is. Tehát a rendelet tervezet önmagában azonnal pánikot kelt több veszélyeztetett országban is.

Másrészt az árampiacok szabályozását a nemzeti hatóságok végzik. Magyarország esetében mind a gázpiacot mind pedig az árampiacot egyetlen hatóság felügyeli¹: a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH). A Hivatal a Parlament alá rendelve végzi a piacfelügyeleti hatósági tevékenységét. Az európai energetikai hatóságok tevékenységét pedig egyrészt a földgáz és árampiacot felügyelő hatóságok európai szövetsége, másrészt pedig a Bizottság által felügyelt/irányított ACER, az európai egységes energiapiaci felügyelet gondnokolja. Így az adatszolgáltatás hiányára való hivatkozás jelen rendelet tervezetében egyszerűen hamis állítás. Minden lehetőség és fórum adott a piaci adatok begyűjtésére, ami a földgáz-olaj-szén piacok és az árampiacot érinti! Nem igaz, hogy a Bizottság (az energetikai szegmensben) hátrányos helyzetben van.

¹ Más tagországok más modell alapján is működtetnek egymástól szétválasztva, külön hatóságként földgáz és árampiaci felügyeletet. Nálunk ez egységes hatóság alatt működik.

Harmadrészt nem csak adott a lehetőség a piaci információk beszerzésére, de az ACER piacfelügyeleti részlegének **ez is a feladata**. Ebből eredően felmerül a kérdés: vajon nem egy a Bizottság két igazgatósága közötti hatalmi harc terméke a jelen rendelet tervezet?

További megfontolandó kérdés, hogy a tagállamok számára kielégítő-e egy esetleg több évre is elhúzódó jogorvoslati megoldás, miután az általuk szabályozott és ellenőrzött piacokon működő cégek üzleti titkait nyilvánosan is kitergeti a Bizottság? Álláspontunk szerint ez a mechanizmus alkalmas pl. állami tulajdonban lévő társaságok célkeresztbe állítására, és ellehetetlenítésére. Magyarországon láttunk már komplett iparágak eltűnését teljesen piac-konform intézkedések mentén, amelyek következtében a hazai fogyasztók vagy mint vásárlók vagy mint foglalkoztatottak igen rosszul jártak (lásd hazai cukoripar). Be kell látni, hogy az egységes piaci centralizációs törekvések mentén nemzetgazdasági képességek külföldi tulajdonosi körbe juttatása a megbúvó valódi cél. Az érdekérvényesítés az EU jogi útvesztőjében elsősorban a nagyobb tagállamoknak kedvez, a kisebbek csak veszíthetnek az eljárásen a „...veszélybe sodorja valamely uniós politika végrehajtását...” indokával.

Az energiapiacon ezzel a rendelettervezettel az EU adminisztrációs gépezete mögött meghúzódó multinacionális érdekcsoportok csak egy lépéssel bentebb kerülnek a nemzeti piacainkra... Ezt az is bizonyítja, hogy a tervezet szerint a vádoltak köre ugyan „...*felmentést kaphat...*”, de hogy a piaci nyomás mértéke mekkora, azt éppen a beavatkozást kezdeményező Bizottság fogja eldönteni. Az eredmény előre megjósolható.

A Társulat álláspontja szerint a magyar energiapiac vonatkozásában a rendelet tervezet által javasolt kezdeményezés fölösleges és nem indokolható, egyúttal sérti a nemzeti szuverén hatáskört.

Budapest, 2017. június 26.

Az Energiapolitika 2000 Társulat Elnöksége